SINIF ÖĞRETMENLERİNİN PORTFOLYO KULLANIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Murat KAYRİ*

Duygu SÜNBÜL CEBERUT**

Öz:İlköğretim sınıf öğretmenlerinin portfolyoların kullanımına ilişkin genel görüşlerini belirlemek amacıyla bu çalışma planlanmıştır. Çalışmanın evreni Van İlinde bulunan ilköğretim I. kademe sınıf öğretmenleri olarak belirlenmiştir. Milli Eğitim Müdürlüğünün belirlediği bölgesel sistematik temel alınarak, her bölgeden kura yolu ile belirlenen ortalama beş veya altı ilköğretim okulu belirlenmiş, bu okullarda çalışan 415 I. Kademe sınıf öğretmeni çalışmanın örneklemini oluşturmuştur. Örneklemi oluşturan 2009-2010 öğretim yılında Van ilinde, 32 ilköğretim okulunda görev yapan 415 sınıf öğretmeninin 222'si erkek (%55,6), 185'i bayan (%44,6) olup, cinsiyetini belirtmeyen 8 (%1,9) katılımcı bulunmaktadır. Çalışmanın verileri nicel araştırma teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın sonunda öğretmenlerin portfolyo sürecini zaman alıcı bulduğu ancak harcanan zamanı eğitime değer gördükleri belirlenmiştir. Öğretmenlerin portfolyolar için gerekli malzemelerin temin edilmesinden, uygulama sırasında gerekli donanımın okullar tarafından sağlanamamasından ve her çalışma için ölçme aracı geliştirememelerinden kaynaklanan sıkıntılar yaşadıkları tespit edilmiştir. Bu çalışmanın portfolyo uygulamasının olumlu ve olumsuz yönlerine ışık tutacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Portfolyo değerlendirme, sınıf öğretmenleri, genel görüşler

VIEWS OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS ABOUT PORTFOLIO USAGE

Abstract: This study has been planned to determine general views of primary school teachers about usage of portfolio. Population of the study has been specified as primary school teachers who work in Van. Basing on the regional system which has been identified by Directorate of National Education, five or six primary schools have been selected randomly from each region and 415 primary school teachers who work in these schools have constituted the sample of the study. These 415 teachers of the sample who work in 32 primary schools in van in 2009-2010 education semester cover 222 men (%55,6), 185 women (%44,6) and 8 non-identifying their genders. The data of the study has been analyzed by using quantitative research techniques. At the end of the study it has been defined that teachers find the "portfolio process" as time-consuming but it is worth

*Doç. Dr. Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi BÖTE Bölümü Elektronik Posta: muratkayri@gmail.com

**Öğretmen. Van Salih Yıldız İlköğretim Okulu Elektronik Posta: duygucukster@gmail.com

φ Bu çalışma, Doç.Dr. Murat Kayri'nin danışmanlığında Duygu Sünbül'ün yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

consuming the time for education. It has been confirmed that teachers have troubles in providing with necessary materials for portfolios, the schools' not supplying the required equipment for the application and not being able to develop new measurement tools for every study. It is supposed that this study will set light to positive and negative aspects of portfolio applications.

Keywords: Portfolio assessment, primary school teachers, general views.

Giriş

Eğitim, bireyin yaşamı temel alınarak bireyde bilinçli ve istendik davranış değiştirme süreci olarak tanımlanabilir (Ertürk, 1975). Eğitime tabi tutulan kişilerde eğitim sürecinin sonucu olarak, planlanan davranış değişikliklerinin meydana gelmesi beklenir (Turgut, 1997). Eğitimde, istenilen düzeyde davranış değişikliğinin gerçekleşip gerçekleşmediğinin belirlenebilmesi savı bizi ölçme ve değerlendirme kavramına götürür. Ölçme ve değerlendirme, öğrencilerin başarı düzeyleri üzerinde birer karar verme sürecidir. İsabetli kararlar bu kararlara dayanak olarak toplanan bilgilerin yeterli olmasına, hataların bulunmamasına ve bilgilerin doğru yorumlanmasına bağlıdır. Bu yorumların doğruluğu ise hem dayandığı gözlem ve ölçmenin doğruluğuna, hem de değerlendirme için seçilen ölçütün uygunluğuna bağlıdır (Küçükahmet, 2001).

Hızla gelişen dünyaya yetişmek amacıyla toplumlar, var olan eğitim sistemlerini çağın gerektirdiği teknolojilerle süsleyerek, toplumsal beklentilerine yönelik bireyler yetiştirebilecek şekle sokma çabasına yönelmişlerdir. Artık davranışçı yaklaşımı temel alan, öğretmen merkezli, bilimsel bilgileri öne çıkarmayı amaçlayan, herkes için standart davranışları oluşturmaya çalışan, okul kavramını dört duvar ile sınırlı, öğretmeni ise öğreten ve anlatan konumunda tutan programların beklentileri karşılayamadığı fark edilmiştir (Acar & Anıl, 2009). Bu farkındalık ile birlikte günümüz eğitim sistemleri merkeze bireysel farklılıkları alarak programlarını yapılandırmacı akımın etkisiyle yenilemektedirler. Yapılandırmacı yaklaşıma göre birey, kendisine aktarılan bilgileri aynen kabul eden değil, yeni bilgileri önceki bilgi, beceri ve yaşantılarından yararlanarak yorumlayabilen, problemlere çözüm yolları geliştirebilen ve bilgiyi kendi zihninde yapılandırabilendir (Güven, 2005). Bunun yanında yapılandırmacı öğretimde öğretmen, öğrencilerin özerkliğini ve girişimini destekleme, öğrencileri merak ve ilgilerini artırıcı sorulara yönlendirme, soru sormaya teşvik etme, öğrencilere benzetme, ilişki kurma ve yaratmaları için zaman verme, sınıflandırma, analiz etme, tahmin etme, yaratma, keşfetme görevlerine yönlendirme gibi öğrenme ortamındaki bazı stratejilere sahiptir (Özdemir, 2002).

Öğretmenlerin eğitimdeki temel amacı öğrencilerde beklentiler doğrultusunda davranış değişikliği meydana getirmektir. Öğrenci başarısı hakkında doğru bilgilere ulaşmak ancak değerlendirilecek davranışa en uygun ölçme yolunun seçilmesiyle mümkün olabilir (Kutlu, Doğan, Karakaya, 2008). Berberoğlu'na (2006) göre öğrenme sürecine uygun değerlendirme yöntemini kullanan öğretmenlerin öğrencileri her zaman başarılı olmaktadır. Neticede doğru ölçme yolunun seçilmesiyle elde edilen verilerin doğru olacağı gerçeğinden hareketle öğrenciler hakkında en isabetli bilgilere ulaşılacak, böylece gerçek eksiklerin giderilmesi fırsatı yakalanacaktır. Yeni programın benimsediği ölçme değerlendirme

yöntemleriyle; ezbere dayalı, sadece ürünü değerlendirip süreci görmezden gelen tek boyutlu geleneksel anlayışın aksine, süreci de değerlendirmeye alan, öğrencinin bilgiyi zihninde yapılandırmasını ön gören daha objektif değerlendirmeler yapılmaya çalışılmaktadır.

Yapılandırmacı kuram, öğrenenlere temel bilgi ve becerilerin kazandırılması gerektiği görüşünü de inkâr etmez; fakat eğitimde bireylerin daha çok düşünmeyi, anlamayı, kendi öğrenmelerinden sorumlu olmayı ve kendi davranışlarını kontrol etmeyi öğrenmeleri gerektiğini vurgular (Saban, 2002). Geleneksel değerlendirme yaklaşımları ile portfolyo değerlendirme arasındaki farklar Tablo 1'deki gibi özetlenebilir.

Tablo 1. Portfolyo Değerlendirme Yöntemi ile Geleneksel Değerlendirme Yaklaşımlarının Karşılaştırılması

Geleneksel Değerlendirme Yaklaşımları	**Portfolyo Değerlendirme Yöntemi**
Öğrencinin yeteneğini tek bir zamanda ölçer.	Öğrencinin yeteneğini her zaman ölçer
Öğrenci ölçütlerden habersizdir, öğretmen değerlendirmeyi yalnız yapar.	Değerlendirme öğretmen ve öğrenci tarafından yapılır. Öğrenci değerlendirme kriterlerinden haberdardır.
Öğrencilere bir derece tayin eder.	Öğrencinin kendi değerlendirmesini içerir.
Çocuğun performansını olumsuz etkileyen bir stres yaratır.	İlginç, etkin, canlı ve heyecanlı yaşantılar sağlar.
Belli bir öğrenci yüzdesinin başarabileceği bir standart yaratır.	Her öğrenciye başarma fırsatı verecek ortamlar yaratır.
Yanlış, eksik, düşük puan vb. gibi öğrencilerin yapamadıkları şeylerin yorumlanmasına odaklanır.	Öğrencilerin neler yapabildikleri veya neler yapmaya çalıştıklarına yönelir.
Test puanı gibi önemsenen tek veriye odaklanır.	Öğrencinin gelişimini izleyebilmek için çoklu yöntemler kullanır.
Genellikle öğrenci etkileşimini yasaklar.	İşbirliğine dayalı öğrenmeyi destekler.
Öğrencileri birbiri ile karşılaştırır.	Öğrencileri kendi geçmiş performanslarıyla karşılaştırır.
Velilerin çoğu zaman anlamakta zorlandığı sayısal veriler sunar.	Veliye çocuğunun çalışmaları hakkındaki düşüncelerini yansıtmasına olanak sunar.

[Kaynaklar: Karamanoğlu (2006); Ağca, (2005); Baki & Birgin (2004); http://www.eod.hacettepe.edu.tr)]

Yapılandırmacı öğrenme kuramına göre birey süreç içerisinde aktif rol oynadığı sürece kalıcı öğrenme gerçekleşebilir. Bu durum değerlendirmenin de süreç boyunca yapılmasını zorunlu kılar. Sürecin ve ürünün değerlendirilmesi amacıyla performans temelli değerlendirme yaklaşımları geliştirilmiştir. Bu yaklaşımların en çok dikkat çekenlerinden biri de portfolyolardır.

Portfolyo alan yazında birçok şekilde tanımlanmıştır. Buna göre, Grace (1992), portfolyonun, öğrencinin öğretim süreci boyunca öğrenme, düşünme, sorgulama, çözümleme, birleştirme ve üretme gibi öğrenme aşamalarının kaydı olduğunu ifade ederken, Ediger (1996) portfolyoyu, öğrenen ferdin gayretlerini, ilerlemelerini ve performansını açığa çıkaran çalışmalar bütünü şeklinde tanımlamıştır. Haladyna (1997) ise, portfolyoyu öğrencilerin eğitimleri boyunca geçtikleri aşamaların sergilendiği çalışma olarak belirtmiştir. Öncü'ye (2009) göre portfolyo, öğrencinin bir veya daha çok yeteneğindeki gelişimini veya akademik başarısını değerlendirebilmek için önceden belirlenen öğretim hedeflerine ulaşabilmede izledikleri yolların ve kazanımların planlı ve sistematik olarak incelenmesini sağlayan öğrenme ürünlerinden oluşmuş dokümanların kâğıt dosyalarda toplanması veya elektronik ortamda kaydedilerek saklanmasıdır.

Portfolyo sürecinde öğretmenler süreci planlar ve değerlendirme ölçütlerinin belirleyicisi olarak rol alırlar. Ancak öğretmenin portfolyo değerlendirme sürecinde asıl görevi rehberlik etmektir. Portfolyonun değerlendirilmesi, değerlendirme ölçütlerinin belirlenmesi (Korkmaz & Kaptan, 2002), portfolyonun öğrencilere tanıtılması ve bu çalışmanın yürütülmesinde öğrencilerin teşvik edilmesi, dosya için yapılacak performans çalışmalarının hazırlanması, öğrencilerin kendi çalışmalarını değerlendirmelerinde onlara yol gösterilmesi (Cingör, 2003; Kutlu, Doğan, Karakaya, 2008) gibi bir çok görev öğretmenler tarafından gerçekleştirilmelidir.

2005-2006 eğitim-öğretim yılında uygulanmaya konan yeni programla birlikte, başta portfolyo olmak üzere yeni ölçme-değerlendirme yöntemleri hakkında birçok araştırma yapılmıştır. Yapılan araştırmalarda portfolyoların öğretmenlere gerçek ve somut kanıtlar sunabildiği, öğrencinin gelişimini basamak basamak inceleme fırsatı tanıdığı, bir sonraki öğretmene öğrenci hakkında ön bilgi sağladığı, öğretmen ve öğrenci arasındaki iletişimi kuvvetlendirdiği vb. gerekçelerle tercih edilmektedir (Car, 2006; Ocak, 2006; Korkmaz, 2004; Karamanoğlu, 2006; Bekiroğlu, 2004). Bunun yanında araştırmalarda öğretmenlerin, portfolyoların eğitime katkı sunduğunu kabul etmelerinin yanında geleneksel değerlendirme yöntemlerine göre portfolyoların daha fazla zaman alması (Gelbal & Kelecioğlu, 2007; Gömleksiz & Bulut, 2007), dosyanın içeriğine karar verilememesi, portfolyoların saklanması gibi uygulamada birçok problemle karşılaştıkları tespit edilmiştir (www.eod.hacettepe.edu.tr). Bu problemlere gerekçe olarak öğretmenlerin yeni yöntemler hakkında yeterli bilgi sahibi olmaması (Yaşar & ark, 2005), lisans eğitimleri boyunca birçoğunun bu yöntemlerle ilgili bilgi sahibi olamayışı ve geleneksel anlayış temelli yetiştirilmesi (Erdemir, 2007; Sağlam Arslan, Avcı, İyibil., 2008), okullardaki araç-gereç vb. altyapıların yetersiz olması (Korkmaz, 2006), eğitim sisteminin yeni olması gibi birçok farklı neden sıralanmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı öğretmenlerin performans temelli değerlendirme yaklaşımlarından portfolyolara ilişkin görüşlerini belirlemek, portfolyo sürecinde karşılaştıkları zorlukları betimlemektir.

Yöntem

Çalışma, nicel araştırma yöntemlerine uygun olarak genel tarama modellerinden betimsel yaklaşım deseni ile yürütülmüştür. Tarama modelleri geçmişte veya hâlihazırda mevcutta olan bir durumu (olay, kişi, nesne) kendi şartları içinde olduğu gibi tanımlamayı amaçlayan araştırma modelleridir (Karasar, 2005).

Araştırmanın Modeli, Evren ve Örneklem

Çalışmaya ait evren, Van İlinde bulunan ilköğretim I. kademe sınıf öğretmenleri olarak belirlenmiştir. Örneklemin belirlenmesinde Van İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün coğrafi olarak birbirlerine yakın bulunan okulları bölgelere ayırma sistematiği esas alınmıştır. Bu sistematik, Van merkezinde bulunan okulların beş bölgeye ayrılması esasına dayalıdır. Bu sistematik temel alınarak her bölgeden kura yolu ile belirlenen ortalama beş veya altı ilköğretim okulu belirlenmiş, bu okullarda çalışan 415 I. Kademe sınıf öğretmeni çalışmanın örneklemini oluşturmuştur. Örneklemi oluşturan öğretmenlerin 222'si erkek (%55,6), 185'i bayan (%44,6) olup, cinsiyetini belirtmeyen 8 (%1,9) katılımcı bulunmaktadır. Öğretmenlerin mesleki deneyimlerine bakıldığında 134'ünün (%32,3) 0-5 yıllık, 112'sinin (%27) 6-10 yıllık, 78'inin (%18,8) 11-15 yıllık, 22'sinin (%5,3) 16-20 yıllık, 62'sinin de (%14,9) 21 yıl ve üzeri olduğu görülmüştür. Ayrıca katılımcıların 7'si (%1,7) bu soruya yanıt vermemiştir.

Anket Formunun Oluşturulması

Çalışmanın veri toplama aracını, öğretmenlerin cinsiyet, mezun oldukları okul türü, meslekteki kıdemleri ve asıl mezuniyet branşları gibi demografik özelliklerini belirlemeye yönelik bir bölümün ardından, portfolyo uygulamalarına ilişkin görüşlerinin saptanması amacıyla alan yazın ve ölçme değerlendirme uzmanlarının görüşleri dikkate alınarak hazırlanan bir anket formu oluşturmaktadır.

Verilerin Çözümlenmesi

Elde edilen veriler istatistik paket programı kullanılarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Veriler, frekans tabloları kullanılıp özetlenebilir hale getirilmiş, birbirleriyle ilişkili olduğu düşünülen anket maddelerinin aralarındaki ilişkilerin önemliliğini belirlemede Ki-Kare (Chi-Square) analiz yöntemlerinden yararlanılmıştır.

Bulgular

Bulgular araştırma problemine uygun olarak analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. Öğretmenlerin *"Portfolyoların hazırlanması için gerekli ders süresini yetersiz buluyorum."* şeklindeki anket maddesine ait cevapları Tablo 2'de betimlenmiştir.

Tablo 2. Öğretmenlerin Portfolyoların Hazırlanma Süresine İlişkin Görüşleri

Portfolyoların hazırlanması için gerekli ders süresini yetersiz buluyorum	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
N	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
409	32	7,7	75	18,1	39	9,4	202	48,7	61	14,7

Tablo 2'de portfolyoların hazırlanma süresinin yeterliğine ilişkin soruya öğretmenlerin %7,7 (32)' sinin "Kesinlikle Katılmıyorum", %18,1 (75)' inin "Katılmıyorum" seçeneklerini işaretlediği görülmüştür. Ayrıca % 9,4 (39)'ü bu soru hakkında "Kararsız" olduklarını belirtmiştir. Bunun yanında öğretmenlerin verdikleri cevapların %48,7 (202) oranında "Katılıyorum" ve % 14,7 (61) oranında da "Kesinlikle Katılıyorum" seçeneğinde toplanması öğretmenlerin çoğunun portfolyoların hazırlanması için gerekli olan ders süresini yetersiz gördüklerini açıklamaktadır. Çalışmaya katılan 415 öğretmenin 409 (%98,6)'u bu soruyu cevaplamıştır.

Öğretmenlerin portfolyoların hazırlanması için gerekli sürenin yeterliliğine ilişkin görüşleri ile okuttukları sınıf mevcutları arasındaki ilişki Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Sınıf Mevcudu ile Portfolyoların Hazırlanması İçin Gereken Sürenin Yeterliliği Arasındaki İlişki

			Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam
Mevcut	0-15	N	0	0	3	2	1	6
		%mevcut	,0%	,0%	50,0%	33,3%	16,7%	100,0%
		% s1	,0%	,0%	8,1%	1,0%	1,8%	1,5%
	16-25	N	3	8	2	18	10	41
		%mevcut	7,3%	19,5%	4,9%	43,9%	24,4%	100,0%
		% s1	10,0%	11,0%	5,4%	9,4%	17,9%	10,6%
	26-35	N	10	31	18	78	21	158
		%mevcut	6,3%	19,6%	11,4%	49,4%	13,3%	100,0%
		% s1	33,3%	42,5%	48,6%	40,6%	37,5%	40,7%
	36-45	N	13	24	11	75	18	141
		%mevcut	9,2%	17,0%	7,8%	53,2%	12,8%	100,0%
		% s1	43,3%	32,9%	29,7%	39,1%	32,1%	36,3%
	45 ve fazlası	N	4	10	3	19	6	42
		%mevcut	9,5%	23,8%	7,1%	45,2%	14,3%	100,0%

% s1	13,3%	13,7%	8,1%	9,9%	10,7%	10,8%

*[$\chi^2_{(16)}$ =20,32; p > 0.05]

Tablo 3 incelendiğinde genel olarak yanıtların "Katılıyorum" ve "Kesinlikle Katılıyorum" şıklarında biriktiği görülmektedir. 26-35 kişilik sınıflarda görev yapan 158 öğretmenin %68,3 (99)'ü "Katılıyorum" ve "Kesinlikle Katılıyorum" cevaplarını işaretlemiştir. Bunun yanında 36-45 kişilik sınıflarda çalışan 141 öğretmenin %66 (93)'sı "Katılıyorum" ve "Kesinlikle Katılıyorum" cevaplarını vermişlerdir. Sınıf mevcudu 16-25 kişi olan öğretmenlerin cevapları %68,3 (28) oranında, 45 ve fazlası mevcutlu sınıfların öğretmenlerinin cevapları da % 59,5 oranında "Katılıyorum" ve "Kesinlikle Katılıyorum" şıklarında birikmiştir. Bunun yanında χ^2 testi sonuçlarına bakıldığında öğretmenlerin çalıştıkları sınıfların mevcutları ile portfolyolar için gereken sürenin yetersizliği hakkındaki görüşleri arasında bir ilişkiye rastlanmamıştır ($\chi^2_{(16)}$ =20,32; p > 0.05).

Çalışmaya katılan öğretmenlerin *"Portfolyoların hazırlanması için gerekli olan dosya, kâğıt vb. materyallerin temin edilmesinde sıkıntı yaşıyorum."* şeklindeki anket maddesine verdikleri cevaplar Tablo 4'te gösterilmiştir**.**

Tablo 4. Öğretmenlerin Portfolyolar İçin Gerekli Malzemelerin Teminine İlişkin Görüşleri

Portfolyoların hazırlanması için gerekli olan dosya, kâğıt vb. materyallerin temin edilmesinde sıkıntı yaşıyorum	**Kesinlikle Katılmıyorum**		**Katılmıyorum**		**Kararsızım**		**Katılıyorum**		**Kesinlikle Katılıyorum**	
N	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
408	45	10,8	78	18,8	29	7,0	185	44,6	71	17,1

Tablo 4'e bakıldığında ilgili soruya katılımcı öğretmenlerin %10,8 (45)'i "Kesinlikle Katılmıyorum" ve %18,8 (78)'i "Katılmıyorum" cevabı vermiştir. Bunun yanında öğretmenlerin %7 (29)'lik bir bölümü bu konuda kararsız olduklarını ifade etmiştir. Katılımcıların %44,6 (185)'sı "Katılıyorum", %17,1 (71)'i "Kesinlikle Katılıyorum" cevaplarını vermeleri malzeme temini konusunda sıkıntı yaşadıklarını göstermektedir. 415 katılımcı öğretmenin 408'i (%98,3) bu maddeyi cevaplamıştır. Problemin kaynağının öğrencilerin maddi imkânsızlıkları veya okullardaki donanım eksikliği olabileceği düşünülmektedir.

Öğretmenlerin *"Portfolyo hazırlama sürecinde öğrencilerin itirazı ile karşılaşıyorum."* şeklindeki soruya verdikleri cevaplara ilişkin bulgular Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Öğretmenlerin Portfolyo Hazırlama Sürecinde Öğrencilerin İstekliliğine İlişkin Görüşleri

Portfolyo hazırlama sürecinde öğrencilerin itirazı ile karşılaşıyorum.	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
N	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
409	53	12,8	163	39,3	52	12,5	118	28,4	23	5,5

Tablo 5'e bakıldığında öğretmenlerin %12,8 (53)'inin "Kesinlikle Katılmıyorum", %39,3 (163)'ünün "Katılmıyorum" şıkkını işaretleyerek, öğrencilerinin portfolyo uygulamasına karşı isteksiz olmadıklarını belirtmiştir. Bunun yanında %28,4 (118)'ü "Katılıyorum", %5,5 (23)'i de "Kesinlikle Katılıyorum" maddelerini işaretleyerek öğrencilerin itirazı ile karşılaşmadıklarını ifade ederken; %12,5 (52)'i de bu konuda karasız olduklarını belirtmiştir. Ayrıca bu soruya 415 öğretmenin 409 (%98,6)'u cevap vermiştir. Genel olarak bakıldığında öğrencilerin portfolyo uygulamasına istekli oldukları söylenebilir.

Öğretmenlerin cinsiyetleri ile portfolyoların hazırlanması sürecinde öğrencilerinin sürece karşı görüşleri arasındaki ilişki Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Cinsiyet ile Öğretmenlerin Portfolyo Hazırlama Sürecinde Öğrenci İstekliliği Hakkında Görüşleri Arasındaki İlişki

			Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	Erkek	N	28	85	25	68	13	219
		%cinsiyet	12,8%	38,8%	11,4%	31,1%	5,9%	100,0%
		% s3	54,9%	52,5%	48,1%	59,6%	59,1%	54,6%
	Kadın	N	23	77	27	46	9	182
		%cinsiyet	12,6%	42,3%	14,8%	25,3%	4,9%	100,0%
		% s3	45,1%	47,5%	51,9%	40,4%	40,9%	45,4%

*[$\chi^2_{(4)}$ =2,54; p > 0.05]

Tablo 6 incelendiğinde 219 erkek öğretmenin yarısından fazlasının (%51,6) portfolyo hazırlarken öğrencilerinin itirazı ile karşılaşmadıklarını ifade ettikleri görülmektedir. Bununla beraber 182 kadın öğretmenin %54,9 (100)'u öğrencilerinin portfolyo hazırlamak için itiraz etmediklerini belirtmiştir. Ancak erkek öğretmenlerin % 47 (81)'sinin ve kadın öğretmenlerin de %30,2 (55)'sinin portfolyoların hazırlanması süresince öğrencilerinin itirazı ile karşılaştıklarını ifade ettikleri görülmektedir. χ^2 testi sonuçlarına göre değişkenler arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır ($\chi^2_{(4)}$ =2,54; p > 0.05). Her ne kadar ölçme-değerlendirme tekniklerinde yeni arayışlar içinde olsa da, eğitim programı, genel değerlendirmeyi geleneksel yaklaşımın ağırlıklı olduğu bir sistemde yürütmektedir. 8.

sınıf öğrencileri için yapılan OKS'ler bunun en büyük kanıtıdır. Öğrencilerin itirazı ile karşılaşan öğretmenlerin buna sebep olarak bu sınavı gösterdiği bilinmektedir. Portfolyo için yapılan çalışmaların zaman aldığı (Şaşmaz Ören, 2005), bu sebeple sınava yönelik çalışmayı engellediği düşüncesinde olan öğrenciler sürece itiraz etmektedirler.

Katılımcı öğretmenlerin *"Portfolyoların saklanması için okullardaki donanımı yetersiz buluyorum."* şeklindeki anket maddesine verdikleri cevaplar Tablo 7'de gösterildiği gibidir.

Tablo 7. Öğretmenlerin Portfolyoların Saklanması İçin Okulların Mevcut Donanımına İlişkin Görüşleri

Portfolyoların saklanması için okullardaki donanımı yetersiz buluyorum.	**Kesinlikle Katılmıyorum**		**Katılmıyorum**		**Kararsızım**		**Katılıyorum**		**Kesinlikle Katılıyorum**	
N	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
413	27	6,5	54	13,0	18	4,3	200	48,2	114	27,5

Tablo 7'deki bulgulardan da anlaşıldığı gibi öğretmenlerin %48,2 (200)'si "Katılıyorum" ve %27,5 (114)'i "Kesinlikle Katılıyorum" cevaplarını vererek okulların portfolyoların saklanması için gerekli donanıma sahip olmadığı görüşünde olduklarını ifade etmişlerdir. Bunun yanında öğretmenlerin %6,5 (27)'i "Kesinlikle Katılmıyorum" ve %13 (54)'ü "Katılıyorum" maddelerini işaretleyerek okullardaki donanımı yeterli gördüklerini belirtmişledir. Ayrıca öğretmenlerin %4,3 (18)'ü bu soruya "Kararsızım" şıkkını işaretleyerek cevap vermiştir. 415 katılımcının 413 (%99,5)'ü anket maddesini cevaplamıştır. Okulların büyük çoğunluğu ikili eğitim yapmaktadır. Bu durumda aynı sınıfı iki farklı şube kullanmaktadır. Sınıfların kalabalık olması ve her sınıf için öğrenci sayısınca dolapların bulundurulamaması portfolyoların okullarda saklanmasını engellemektedir.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin *"Portfolyo sunumlarının uygulanması, planlanması ve değerlendirilmesi için gerekli olan maddi olanakların (fotokopi için gerekli para vb.) ve slâyt makinesi gibi donanımların eksikliği bu yöntemi uygulamamı olumsuz etkiliyor."* maddesine verdikleri cevaplar Tablo 8'de betimlenmiştir.

Tablo 8. Öğretmenlerin Portfolyo Sürecinde Gerekli Maddi Olanak ve Donanımların Eksikliğinin Sürece Etkilerine İlişkin Görüşleri

Portfolyo sunumlarının uygulanması, planlanması ve değerlendirilmesi için gerekli olan maddi olanakların (fotokopi için gerekli para vb.) ve slâyt makinesi gibi donanımların eksikliği bu yöntemi uygulamamı olumsuz etkiliyor.	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
N	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
406	25	6,0	47	11,3	24	5,8	208	50,1	102	24,6

Tablo 8'e bakıldığında ilgili soruya öğretmenlerin %50,1 (208)'i "Katılıyorum" ve %24,6 (102)'sı "Kesinlikle Katılıyorum" cevaplarını vererek sürecin bu eksikliklerden olumsuz etkilendiğini belirtmiştir. Bunun yanında aynı soruya öğretmenlerin %6 (25)'sı "Kesinlikle Katılmıyorum", %11,3 (47)'ü "Katılıyorum" ve %5,8 (24)'i de "Kararsızım" cevaplarını vermişlerdir. Öğretmenlerin 406 (%97,8)'sı bu maddeyi cevaplamıştır. Okullardaki mevcut donanımın portfolyo uygulaması için yetersiz kaldığı görülmektedir. Bu durum öğretmen ve öğrencilerin süreçte sıkılmalarına, olumsuzlukların süreci yavaşlatmasına sebep olabilir (Tatar & Şaşmaz Ören, 2009).

Çalışmaya katılan öğretmenlerin *"Ürün dosyasına (portfolyoya) koyulması gereken çalışmaları öğrencilere anlatmakta zorluk çekiyorum."* şeklindeki anket maddesine verdikleri cevaplar Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9. Öğretmenlerin Portfolyoya Seçilecek Çalışmaları Öğrencilere Anlatabilmelerine İlişkin Görüşleri

Ürün dosyasına (portfolyoya) koyulması gereken çalışmaları öğrencilere anlatmakta zorluk çekiyorum	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
N	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
406	31	7,5	164	39,5	38	9,2	143	34,5	30	7,2

Tablo 9'daki bulgulara bakıldığında öğretmenlerin %7,5 (31)'i "Kesinlikle Katılmıyorum" ve %39,5 (164)'i "Katılmıyorum" cevabını vererek öğrencilere portfolyolarına hangi çalışmaları koyabileceklerini anlatmakta zorluk çekmediklerini ifade

etmişlerdir. Bunun yanında öğretmenlerin %34,5 (143)'i "Katılıyorum" ve %7,2 (30)'si "Kesinlikle Katılıyorum" cevaplarını vererek bu konuda sıkıntı yaşadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca %9,2 (38) oranındaki katılımcı öğretmeler bu soruda "Kararsız" kaldıklarını söylemişlerdir. Öğrencilerine çalışmaya ilişkin bilgileri aktardığına inanan öğretmenlerle bunu başaramadığını düşünen öğretmenlerin oranı birbirine yakın çıkmıştır. 415 katılımcının 406 (%97,8)'sı soruyu yanıtlamıştır.

Katılımcı öğretmenlerin, cinsiyetleri ile portfolyoların içerdiği çalışmaları öğrencilerine anlatabilme yeterlilikleri arasındaki ilişki Tablo 10'da betimlenmiştir.

Tablo 10. Cinsiyet İle Portfolyoların İçerdiği Çalışmaları Öğrencilere Anlatabilme Yeterliliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri Arasındaki İlişki

			Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam
Cinsiyet	**Erkek**	**N**	20	87	21	75	13	216
		%cinsiyet	9,3%	40,3%	9,7%	34,7%	6,0%	100,0%
		% s7	64,5%	54,4%	55,3%	53,6%	44,8%	54,3%
	Kadın	**N**	11	73	17	65	16	182
		%cinsiyet	6,0%	40,1%	9,3%	35,7%	8,8%	100,0%
		% s7	35,5%	45,6%	44,7%	46,4%	55,2%	45,7%

*[$\chi^2_{(4)}$ =2,39; p > 0.05]

Tablo 10'a bakıldığında 216 erkek öğretmenin % 49,6'lık bir kısmının, portfolyo dosyalarına koymaları gereken çalışmaların hangileri olduğunu öğrencilerine anlatmakta zorluk çekmediği anlaşılmaktadır. 182 kadın öğretmenin ise % 46,1'i bu konuda zorlanmadığını ifade etmiştir. Bunun yanında öğretmenlerin cinsiyetleri ile ilgili soruya verdikleri yanıtlar arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir ($\chi^2_{(4)}$ =2,39; p > 0.05).

Çalışmaya katılan öğretmenlerin *"Ürün dosyası (portfolyo) değerlendirme sürecinin uygulanması esnasında geçirilecek olan zamanı ve çabayı, ürün dosyalarının (portfolyoların) eğitime getireceği katkıya değer bulmuyorum."* maddesine ilişkin görüşleri Tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo 11. Öğretmenlerin Portfolyoların Eğitime Katkısına İlişkin Görüşleri

Ürün dosyası (portfolyo) değerlendirme sürecinin uygulanması esnasında geçirilecek olan zamanı ve çabayı, ürün dosyalarının (portfolyoların) eğitime getireceği katkıya değer bulmuyorum.	**Kesinlikle Katılmıyorum**		**Katılmıyorum**		**Kararsızım**		**Katılıyorum**		**Kesinlikle Katılıyorum**	
N	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
	48	14,6	159	38,3	50	12,0	108	26,0	39	9,4

Tablo 11'deki bulgular incelendiğinde katılımcı öğretmenlerin %11,6 (48)'sı "Kesinlikle Katılmıyorum" ve %38,3 (159)'ü "Katılmıyorum" cevaplarını vererek portfolyolar için harcanacak zamanın eğitime katkı sağlayacağını düşündükleri anlaşılmaktadır. Bu oran öğretmenlerin portfolyolara eğitimsel bir değer yüklediği şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca öğretmenlerin %12 (50)'sinin "Kararsızım" cevabını işaretledikleri, %26 (108)'sının "Katılıyorum" ve %9,4 (39)'ünün de "Kesinlikle Katılıyorum" cevaplarını vererek portfolyo uygulaması için harcanacak zamanı eğitime değer bulmadıklarını düşündükleri anlaşılmaktadır. 415 öğretmenin 404 (%97,3)'ü soruyu cevaplamıştır. Öğretmenlerin tüm zorluklara rağmen portfolyolara eğitimsel bir değer yüklemesi olumlu düşünülmektedir. Öğretmenlerin portfolyo hakkında daha çok bilgilendirilmesi, bunların uygulamalı örneklerini görmeleri sonucunda öğrencilerin kazanacakları beceriler dikkate alındığında harcanan zaman ve çabaya değer sonuçlar alınacağı düşünülmektedir (Tatar & Şaşmaz Ören, 2009).

Örneklemi oluşturan öğretmenlerin, mesleki deneyimleri ile portfolyo için harcanan zamanın eğitime olan katkısına yönelik görüşleri arasındaki ilişki Tablo 12'de betimlenmiştir.

Tablo 12. Mesleki Deneyimleri ile Öğretmenlerin Portfolyonun Eğitime Katkısına Yönelik Görüşleri Arasındaki İlişki

			Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Toplam
Deneyim	**0-5 yıl**	**N**	17	53	17	32	11	130
		%deneyim	13,1%	40,8%	13,1%	24,6%	8,5%	100,0%
		% s10	37,8%	33,5%	34,0%	29,9%	28,9%	32,7%
	6-10 yıl	**N**	17	39	12	26	14	108
		%deneyim	15,7%	36,1%	11,1%	24,1%	13,0%	100,0%
		% s10	37,8%	24,7%	24,0%	24,3%	36,8%	27,1%
	11-15 yıl	**N**	4	39	8	20	7	78
		%deneyim	5,1%	50,0%	10,3%	25,6%	9,0%	100,0%
		% s10	8,9%	24,7%	16,0%	18,7%	18,4%	19,6%
	16-20 yıl	**N**	4	4	3	9	2	22
		%deneyim	18,2%	18,2%	13,6%	40,9%	9,1%	100,0%
		% s10	8,9%	2,5%	6,0%	8,4%	5,3%	5,5%
	21 ve üzeri	**N**	3	23	10	20	4	60
		%deneyim	5,0%	38,3%	16,7%	33,3%	6,7%	100,0%
		% s10	6,7%	14,6%	20,0%	18,7%	10,5%	15,1%

*[$\chi^2_{(16)}$ =19,51; p > 0.05]

Tablo 12'de görüldüğü gibi 0-5 yıllık öğretmenlerin %53,9 (70)'u ve 6-10 yıllık öğretmenlerin %51,8 (56)'i portfolyolar için harcadıkları zamanı ve çabayı, portfolyoların eğitime getireceği katkıya değer bulmaktadır. Bunun yanında 11-15 yıllık deneyime sahip

öğretmenler (%55,1) ile 21 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlerin çoğu (%43,3) da portfolyoların eğitime katkı sağladığı görüşünde birleşmiştir. Ancak öğretmenlerin mesleki deneyimleri ile ilgili soruya verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır ($\chi^2_{(16)}$ =19,51; p > 0.05). Katılımcı öğretmenlerin mesleki deneyimlerine bakıldığında en az 0-5 yıllık olduğu görülmektedir. Portfolyo uygulaması Türkiye'de 5-6 yıldır uygulanmaktadır. Dolayısıyla öğretmenler geleneksel anlayış çerçevesinde yetiştirilmiştir. İlgili soruya ilişkin cevapların farklılaşmaması buna bağlı olabilir. Benzer çalışmalarda da buna yakın sonuçlar alınmıştır (Yaşar, Gültekin, Türkkan, 2005; Erdemir, 2007; Sağlam Arslan, Avcı, İyibil, 2008).

Katılımcı öğretmenlerin *"Ürün dosyasını (portfolyoyu) oluşturan her çalışmaya uygun ölçme aracı geliştirmekte zorluk çekiyorum."* şeklindeki anket maddesine ilişkin cevapları Tablo 13'te gösterilmiştir.

Tablo 13. Öğretmenlerin Portfolyo Çalışmaları İçin Ölçme Aracı Geliştirebilme Düzeylerine İlişkin Görüşleri

Ürün dosyasını (portfolyoyu) oluşturan her çalışmaya uygun ölçme aracı geliştirmekte zorluk çekiyorum	**Kesinlikle Katılmıyorum**		**Katılmıyorum**		**Kararsızım**		**Katılıyorum**		**Kesinlikle Katılıyorum**	
N	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
405	19	4,6	71	17,1	39	9,4	211	50,8	65	15,7

Tablo 13'e bakıldığında öğretmenlerin %4,6 (19)'sının "Kesinlikle Katılmıyorum", %17,1 (71)'inin "Katılmıyorum" cevaplarını vererek ölçme aracı geliştirmede sorun yaşamadıklarını ifade ettikleri anlaşılmaktadır Öğretmenlerin %9,4 (39)'ü ise bu konuda "Kararsız" olduklarını belirtmişlerdir. Bunun yanında %50,8 (211) oranında "Katılıyorum" ve %15,7 (65) oranında "Kesinlikle Katılıyorum" cevaplarının işaretlenmesi öğretmenlerin büyük çoğunluğunun portfolyo çalışmaları için ölçme araçları geliştirmede zorlandıklarını göstermektedir. Sıkıntı yaşayan öğretmenlerin oranının yüksek olması öğretmenlerin ölçme-değerlendirme konusunda yetersiz kaldıkları şeklinde yorumlanabilir. 415 öğretmenin 405 (%97,6)'i bu soruyu yanıtlamıştır.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin *"Ürün dosyasını (portfolyoyu) oluşturan her çalışmanın dereceleme ölçeği, rubrik, kontrol listesi, öz değerlendirme gibi ölçme araçlarıyla tek tek değerlendirilmesinde sıkıntı yaşıyorum"* maddesine ilişkin görüşleri Tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 14. Öğretmenlerin Portfolyo Çalışmalarını Tek Tek Değerlendirmelerine İlişkin Görüşleri

Ürün dosyasını (portfolyoyu) oluşturan her çalışmanın dereceleme ölçeği, rubrik, kontrol listesi, öz değerlendirme gibi ölçme araçlarıyla tek tek değerlendirilmesinde sıkıntı yaşıyorum	**Kesinlikle Katılmıyorum**		**Katılmıyorum**		**Kararsızım**		**Katılıyorum**		**Kesinlikle Katılıyorum**	
N	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
405	18	4,3	54	13	31	7,5	195	47	109	26,3

Tablo 14'e bakıldığında öğretmenlerin %4,3 (18)'ünün "Kesinlikle Katılmıyorum" ve %13 (54)'ünün "Katılmıyorum" cevaplarını işaretleyerek değerlendirme sürecinde sorun yaşamadıklarını belirttikleri görülmektedir. Bununla beraber öğretmenlerin %47 (195)'si "Katılıyorum", %26,3 (109)'ü "Kesinlikle Katılıyorum" cevaplarını vermiştir. Bu oran öğretmenlerin büyük çoğunluğunun çalışmaları dereceleme ölçeği, rubrik, kontrol listesi gibi araçlarla tek tek değerlendirmenin kendileri için sıkıntı oluşturduğu görüşünde olduklarını göstermektedir. Ayrıca katılımcıların %7,5 (31)'i bu soruya "Kararsızım" şıkkını işaretleyerek cevap vermişlerdir. 415 katılımcının 407 (%98,1)'si ilgili maddeyi yanıtlamıştır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Yapılan araştırmalardaki bulgularla destekli olarak öğretmenler, portfolyo kullanımını çok zaman alıcı görmektedir. Ayrıca öğretmenlerin portfolyoları hazırlama, uygulama ve değerlendirme için harcadıkları zamanı uzun bulmalarının okuttukları sınıf mevcutlarına göre farklılaşmadığı sonucuna varılmıştır. Benzer şekilde Kabaş (2007) tarafından yürütülen çalışmada da katılımcı öğretmenlerin % 62,2'si portfolyo uygulamasını uzun zaman alarak ve zaman kaybına neden olarak müfredattaki planlamanın yetişmemesi sorununu doğurabileceğini düşünmektedir. Bulgular doğrultusunda öğretmenlerin portfolyoların yapılandırılması için gerekli olan dosya, kâğıt vb. özel materyallerin temin edilmesinde sıkıntı yaşamaktadır. Benzer şekilde Mıhladız (2007); öğretmenlerin, portfolyonun olumlu katkılarının yanında öğrencilerin sahip olduğu maddi imkânları ve onlara ayrılan süre yeterli ve eşit olmadığı için uygulamada bir dengesizlik olabildiğini düşündüklerini tespit etmiştir. Araştırmadan elde edilen bir başka sonuca göre öğretmenler portfolyo hazırlama sürecinde öğrencilerin itirazı ile karşılaşmamaktadırlar.

Portfolyo dosyaları öğrencilerin ve öğretmenlerin daha kolay ulaşabilmesi amacıyla okulda bulundurulmasının yararlı olacağı düşünülmektedir. Oysa öğretmenlerin büyük çoğunluğunun portfolyoların saklanması için okullardaki donanımı yetersiz gördüğü sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin portfolyo dosyalarına konulması gereken çalışmaları nasıl seçeceklerini anlatabilme konusunda öğrencilerle sorun yaşamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumun öğretmenlerin cinsiyetlerine ve mesleki deneyimlerine göre

farklılaşmadığı bulunmuştur. Öğretmenlerin yarısı portfolyo için ayırdıkları zaman ve çabayı bu dosyaların eğitime getireceği katkıya değer bulmuştur. Bu bulgudan hareketle öğretmenlerin çeşitli sorunlarla karşılaştıklarını ifade etmelerine karşın portfolyolara eğitimsel bir değer yükledikleri sonucuna ulaşılmıştır.

McMillian (1997), portfolyoyu sınıfında kullanan öğretmenlerin yaptırdıkları çalışmalara göre kriterler belirlemeleri ve çalışmaları bu kriterlere göre değerlendirmeleri gerektiğini belirtmiştir. Öğretmenlerin her çalışma için puanların güvenirliliğini düşürmeden yapmaları gereken bu çalışmanın çok zaman alacağını belirtmiş, bu durumun portfolyoların olumsuz yönü olarak ifade etmiştir. Bu araştırmada da öğretmenlerin en fazla portfolyoların değerlendirilme sürecinde zorlandığı tespit edilmiştir. Her çalışma için ayrı ayırı ölçek geliştiremedikleri, bu çalışmaların tek tek değerlendirilmesinde zaman sıkıntısı yaşadıkları, ölçeklerin her çalışma ve her öğrenci için tek tek çoğaltılmasında sorularla karşılaştıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Portfolyo uygulamasının yaygınlaştırılması için; uzman kişilerce hazırlanılıp sunulması şartıyla hizmet içi eğitimlerle öğretmenlere tanıtılması, uygulamalı örneklerle öğretmenlere sürecin işleyiş basamaklarının kavratılması, kullanılması kolay ölçeklerin geliştirilerek ders kitaplarına basılması gerektiği düşünülmektedir. Bunun yanında portfolyo uygulamaları için gerekli maddi imkânların sağlanması amacıyla okullardaki donanımların iyileştirilmesi için çalışmaların hızlanması sürece olumlu katkı sağlayabilir.

Makalenin Bilimdeki Konumu (Yeri):

Eğitim Bilimleri Bölümü, Ölçme-Değerlendirme ABD, Eğitim Programları ABD

Makalenin Bilimdeki Özgünlüğü

Yapılandırmacı yaklaşım, birçok yaklaşımdan farklı olarak, öğrenciyi merkeze alan ve öğrenme sürecinde öğrenciyi aktif bir pozisyonda görmek ister. Yapılandırmacı yaklaşımda, öğrenci bilgiye ulaşırken ve bu bilgiyi yapılandırırken birçok öğrenme aracını (ebeveyn, akran, öğretmen, internet, kitap gibi) kullanır. Yapılandırmacı yaklaşımın temel taşlarından biri de süreç içerisinde öğrencinin ürünlerini gözlemlemeyi hedef alan portfolyolardır. Ancak, araştırmalar portfolyo uygulamasında sancıların olduğunu tespit etmiş ve bu uygulamaların Ülkemizde amacına çok da ulaşamadığını, başka bir deyişle uygulamanın istenen düzeyde işlevsel olmadığı görülmüştür. Portfolyo uygulamasında, esas olarak "öğrenci", "öğretmen" ve "ebeveyn" yer almaktadır. Bu çalışma, "öğretmenlerin" portfolyo uygulamasına ilişkin görüşlerini tespit etmiş ve öğretmen gözüyle portfolyo uygulamasındaki aksaklıklar betimlenmiştir. Bu yönüyle, çalışmanın gerçekçi verilerden hareketle bir sonuca ulaştığı ve bu sonuçların da eğitim sahasına fayda getireceği düşünülmüştür. Bu anlamda, makalenin bilimdeki özgünlüğü makul düzeydedir.

Kaynaklar

Acar M. & Anıl D. (2009). *Sınıf Öğretmenlerinin Performans Değerlendirme Sürecindeki*

Değerlendirme Yöntemlerini Kullanabilme Yeterlilikleri, Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri, TUBAV Bilim Dergisi, 2, 3, 354-363.

Ağca, B. (2005). Ana Sınıfı ve İlköğretim Birinci Kademe Öğretmenleri İle Yöneticilerinin "Portfolyo Değerlendirme Yöntemi"ne İlişkin Görüşleri, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.* Gaziantep Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Baki, A. & Birgin, O. (2004). Alternatif Değerlendirme Aracı Olarak Bilgisayar Destekli Bireysel Gelişim Dosyası Uygulamasından Yansımalar: Bir Özel Durum Çalışması. Erişim: http://www.tojet.net/articles/3311.htm'de..

Bekiroğlu, F. (2004). *Klasik ve Alternatif Ölçme-Değerlendirme Yöntemleri: Fizikte Uygulamalar.* Ankara: Nobel Yayınevi.

Berberoğlu, G.(2006). *Sınıf İçi Ölçme Değerlendirme Teknikleri.* İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Car, A. (2006). Portfolyo. Türk Eğitim Derneği e-Bülten, Şubat, Sayı 4, Erişim: http://www.ted.org.tr/bulten/TedBulten-Subat.pdf 'de.

Cingör, N. (2003). *Kimya Eğitiminde Portfolyo Çalışmaları*, (Bilim Uzmanlığı Tezi), Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ediger, M. (1996). Portfolios, Pupils And The Teacher, *The Philippine Education Quarterly*, 25,1, 45.

Erdemir, Z. A. (2007). *İlköğretim İkinci Kademe Öğretmenlerinin Ölçme Değerlendirme Tekniklerini Etkin Kullanabilme Yeterliliklerinin Araştırılması (Kahramanmaraş Örneği),* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş.

Ertürk, S. (1975). *Eğitimde Program Geliştirme,* Ankara: Nobel Yayınları.

Gelbal, S. & Kelecioğlu, H. (2007). Öğretmenlerin Ölçme Değerlendirme Yöntemleri Hakkındaki Yeterlik Algıları ve Karşılaştıkları Sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 33, 135-145.

Gömleksiz, M.N. & Bulut, İ. (2007). Yeni Fen ve Teknoloji Dersi Öğretim Programının Uygulamadaki Etkililiğinin Değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 32, 76-88.

Grace, C. (1992). *The Portfolio and Its Use: Developmentally Appropriate Assessment of Young Children.* (ERIC Dokümanı Servis Numarası: ED 351150).

Güven, S. (2005). Yapılandırmacı Eğitim Yaklaşımına Göre Hazırlanan 2004 İlköğretim Hayat Bilgisi Dersi Programının Uygulanmasında Sınıf Öğretmeninin Rolü. *XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi* (s,251-254). Denizli: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi.

Haladayna, T.M. (1997), *Writing Test Items to Evaluate Higher Order Thinking.* United States of America. Viacom Company.

Kabaş, O. (2007). *Portfolyo Değerlendirme Yönteminin İlköğretim Birinci Kademede Uygulanma Düzeyi (Sakarya İli Örneği).* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.

Karamanoğlu, S, S. (2006). *İlköğretim Öğrencilerinin Fen Başarılarının Değerlendirilmesinde Sorgulama Programının Kullanılması: Portfolyo.* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi.* Ankara: Nobel Yayınları

Korkmaz, H. & Kaptan, F. (2002). Fen Eğitiminde Öğrencilerin Gelişimini Değerlendirmek İçin Portfolyo Kullanımı Üzerine Bir İnceleme [Elektronik Sürüm], *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi.* 23, 167-177.

Korkmaz, H. (2004), *Fen ve Teknoloji Eğitiminde Alternatif Değerlendirme Yaklaşımları,* Yeryüzü Yayınevi: Ankara

Korkmaz, H. (2006). Yeni İlköğretim Programının Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi*. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Kutlu, Ö.; Doğan C. D.; Karakaya, İ. (2008) *Öğrenci Başarısının Belirlenmesi Performansa ve Portfolyoya Dayalı Durum Belirleme.* Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Küçükahmet, L. (2001). *Öğretimde Planlama ve Değerlendirme*. Ankara: Alkım Yayıncılık.

McMillian, J.H. (1997). *Classroom assessment: Principles and practice for effective instruction.* Needham Heights, MA: Allyn and Bacon.

Mıhladız, G. (2007). *İlköğretim Fen Bilgisi Öğretiminde Portfolyo Uygulamasının Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Derse Yönelik Tutumlarına Etkisi.* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Muğla Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Muğla.

Ocak, G. (2006). Ürün Seçki Dosyaları Hakkında Öğrenci Görüşleri: Erzurum İli Örneği; Erişim:http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/170/170/gürbüz%20ocak.doc'da.

Öncü, H. (2009). Ölçme ve Değerlendirmede Yeni Bir Yaklaşım: Portfolyo Değerlendirme. Erişim:http://www.tsadergisi.org/arsiv/nisan2009/06.pdf'de.

Özdemir, E. (2002). *Eleştirel Okuma*. Ankara: Bilgi Yayınevi.

Saban, A. (2002). *Öğrenme ve Öğretme Süreci.* Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Sağlam Arslan, A., Avcı, N., İyibil, Ü. (2008). Fizik Öğretmen Adaylarının Alternatif Ölçme Değerlendirme Yöntemlerini Algılama Düzeyleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 115-128.

Şaşmaz Ören, F. (2005), Fen Eğitiminde Portfolyo ve Rubrik Değerlendirme Üzerine Bir Çalışma. *XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*. Denizli: *Pamukkale Üniversitesi* Eğitim Fakültesi.

Tatar N. & Şaşmaz Ören F. (2009). İlköğretim Sınıf Öğretmenlerinin Alternatif Değerlendirme Yaklaşımlarına İlişkin Görüşleri II [Elektronik Sürüm], *Kastamonu Eğitim Dergisi*,17, 3, 781-798.

Turgut, F. M. (1997). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme.* Ankara: Yargıcı Matbaası.

Yaşar, Ş., Gültekin, M., Türkkan, B., Yıldız, N., Girmen, P. (2005). Yeni İlköğretim Programlarının Uygulanmasına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Hazırbulunuşluk Düzeylerinin ve Eğitim Gereksinimlerinin Belirlenmesi. *Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu*. Kayseri.

http://www.eod.hacettepe.edu.tr/seminerdosyalari/betulilci.doc Erişim Tarihi: 01.10.2009